

Sürdürülebilir Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot Analizi Uygulaması: Marmaris Örneği

Ergün Kara*

* Öğr, Gör, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Marmaris Turizm Meslek Yüksekokulu / Muğla / Türkiye
E-Mail: ergunkara@mu.edu.tr

Öz

Turizm açısından sürdürülebilirlik kavramı; turizmin kaynağı olan doğal, tarihi, kültürel ve sosyal değerlerin korunup geliştirilerek turizm çekiciliklerinin devamını sağlamayı ifade etmektedir. Bu çalışmada Muğla İli Marmaris İlçesi turizminin "SWOT" (üstünlük, zayıflık, fırsatlar, tehditler) durum tespit analizi yapılmıştır. Yapılan bu analiz çalışması, konu ile ilgili kaynakların taranması yöntemi, odak grubu çalışması ve teorik saha araştırmalarına dayanmaktadır. Çalışma kapsamında Marmaris ilçesine saha gezileri düzenlenmiş ve teorik araştırmalar yapılmıştır. Bu saha gezilerinin amacı bölgenin turizm potansiyelini, arz durumunu yerinde görmek ve inceleyerek gerekli bilgi alt yapısını oluşturmaktır. Çalışmada kullanılan teorik saha araştırmaları yöntemiyle bölgede faaliyet gösteren birçok otel yöneticisi, turizm çalışanı, kurumsal yetkililer ile sivil yöneticilerle yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca ilçede bulunan alternatif turizm türleri kısmen ele alınarak turizmin mevcut durumu ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yine bu süreçte aktif rol alan mevcut turizm işletmeleri (konaklama işletmesi, tatil köyü, apart, pansiyon, özel tesis vb.) işbirliği çerçevesinde oluşturulacak planlar ve uygulanacak politikaların belirlenmesi üzerinde durulacaktır. Yapılan "SWOT" durum tespit analizi sonucunda Marmaris İlçesinin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsatları ve tehdit unsurları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Turizm Potansiyeli, Marmaris, Strateji, SWOT Analiz

Application of Swot Analysis in Determing Potential of Sustainable Tourism: Marmaris Example

*

Abstract

The concept of sustainability in tourism in terms of tourism which is the source of natural, historical, cultural and social values, the preservation of tourism attractiveness refers to the continuation of developed. In this study, Muğla of Marmaris tourism in the district of "SWOT" (superiority, weakness, opportunities, threats) was conducted to determine the status of. This analysis study and related resources scanning method, focus group studies, and field research is based on theoretical. The scope of work the district arranged field trips to Marmaris and theoretical studies are reviewed. The purpose of this field trip the tourism potential of the region, and to create the infrastructure to supply necessary information to see the status of examining. The survey method used in the study that operate in the region with many theoretical the hotel manager, tourism employees, corporate officials and civil face to face interviews with administrators were conducted. Also alternative types of tourism and tourism in the county are handled partially to reveal the current situation were studied. Again, an active role in this process existing in the area of tourism businesses (lodging establishments, resorts, apartments, B & B, private facilities, etc.) cooperation within the framework of plans and policies that will be created will focus on the determination of. " SWOT" Analysis Strengths and weaknesses of the town of Marmaris as a result of due diligence, the elements of opportunities and threats have been identified.

Key words: *Tourism Potential, Marmaris, Strategy, SWOT Analysis*

Giriş

Turizmin, sürekli çalışan, monoton bir iş yaşantısı sürdüren insanların dinlenme ve enerji kazanarak işlerine tekrar dönmek için tatil yapma ihtiyacını gideren bir olgu olduğu kadar, dünya barışına katkısı ve iktisadi yönden gelir arttırıcı, istihdam yaratıcı özellikleri de vardır. Küreselleşme sonucu ülkeler ve bölgeler arasında oluşan gelir dağılımındaki bozulmanın normalleşebilmesi amacıyla turizmin gelir arttırıcı ve istihdam yaratıcı özellikleri kullanılabilir. Bu amaçla, bölgesel kalkınma politikaları içinde turizme gereken önemi vermek, sürdürülebilir kalkınmayı sürdürülebilir turizm ilkelerine bağlı kalarak sağlamak; çevreye, topluma, tarihi ve kültürel dokuya zarar vermemek, tüm değerleri ekonomiye, dolayısıyla topluma katkı sağlayacak şekilde ele alıp değerlendirmek gerekmektedir. Sürdürülebilir turizmde esas olan, doğal alanların ve kırsal kesimlerin, geleceğin turizm alanları olarak, turizmin olumsuz çevresel etkisinden korunması, günümüz turizmi içinde turistlerin çevresel sorunları olmayan ortamlarda, doğa içinde turistik etkinliklere katılmasıdır. Tüm bu çabaların gerçekleştirilebilmesinde hükümetlere, özel sektöre, gönüllü kuruluşlara ve bireylere düşen önemli görevler bulunmaktadır (Özbey, DPT internet sitesi).

Muğla İli sınırları içinde yer alan Marmaris İlçesi'nin turizm arz ve talebi değerlendirilmiş, doğal, kültürel ve turizm varlıkları sunulmuştur. Bölgesel kalkınma stratejileri içinde Marmaris'de geliştirilebilecek turizm çeşitleri araştırılmıştır. Çalışma, konu ile ilgili kaynakların taranması yöntemi, odak grubu çalışması ve teorik saha araştırmaları yapılarak, Marmaris İlçesi'nin turizm potansiyeline yönelik "SWOT" (üstünlük, zayıflık, fırsatlar, tehditler) durum tespit analizi yapılmıştır. Bu çalışma da temel hedef Marmaris İlçesi'nde turizmin devamlılığının sağlanabilmesi ve kalkınması için politikalar belirlenirken ilgili devlet organlarına, il yöneticilerine ve turizm yatırımcılarına faydalı olması amaçlanmıştır.

1. Marmaris İlçesinin Turizm Potansiyeli

Muğla ilinin güneybatısında bulunan Marmaris ilçesinin, güneyinde Akdeniz, batısında Reşadiye Yarımadası ve Kerme Körfezi, kuzeyinde Ula, doğusunda Balan Dağı, Karadağ ve Günlük Tepeleri bulunmaktadır. Marmaris, sıcaklık ve yağış koşulları açısından Akdeniz makro iklim kuşağında yer alır. İlçede yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve bol yağışlıdır. Marmaris'in yıllık ortalama sıcaklığı 15°-16°C olup, yıllık güneşlenme süresi 2720 saattir. (Kafalıyılmaz,2008). TÜİK verilerine göre ilçenin 2014 yılı nüfusu 81.910'dur. Marmaris'in doğal çekiciliklerini, uygun sıcaklık, yağış, nem, güneşlenme süresi gibi iklim koşulları yanında, denize göre konumu, kumu, kıyı yapısı, korunmuş koyları, bitki örtüsü, ormanları, mağaraları, şelaleleri, milli parkı oluşturur. İlçenin en önemli koyları; Bördübet, Kumlubük, Abdi Reis Koyu, Ayın Koyu, Kızıkkumu, Amos Koyu, Marmaris Boncuk Koyu, Turunç, Hisarönü, Selimiyeve en önemli plajları ise; İçmeler Plajı, Turunç Halk Plajı, Cennet Adası Plajı, Sedir Adası Plajı, Uzunyalı Plajı, Boncuk Koyu Plajı'dır. Daha çok yabancı turistlerin talebini karşılayan bu plajların 18'i Mavi Bayrak ödülü almıştır ve Mavi Yolculuğun önemli duraklarından (Çuhadar ve Kervankıran,2015).

Marmaris yeşilin ve mavinin tüm tonlarını yılın on iki ayında görebileceğiniz cennet bir köşedir. Sahip olduğu çok sayıdaki koyları yat limanları mavi yolculuk güzergahları yılın tüm ayı denize girme ayrıcalığı ile Marmaris ülkemizin turizm açısından en nadide yerlerinin başında gelir. Uzun kıyı şeridindeki koyların çokluğu, doğal liman oluşu, antik kentlere yakınlığı, doğal güzellikleri, mavi tur olanakları, modern yat limanları, körfezin her türlü su sporlarına olanak sağlaması, beş yıldızlısından başlayarak en mütevazı pansiyonuna kadar tüm turistlerin gönüllerince tatillerini geçirebilecekleri cennet bir ilçedir. Kısa bir süre öncesine kadar balıkçılığı, süngerciliği ve ıtırli bitkileri ile tanınan Marmaris, bugün büyük bir turizm merkezi haline gelmiştir. Kara ulaşımı yanı sıra Dalaman Havaalanı ve Rodos Feribotları ile kolayca dış dünyaya açılma imkanı bulan Marmaris, Datça yolu üzerinde bulunması, Fethiye yoluna yakınlığı nedeniyle önemini arttırmaktadır. Akdeniz'deki yatlar için oldukça uygun bir doğal limanı olduğu gibi, Yalancı Boğaz'daki atölyelerde yat imalatı ve

bakımı yapılabilmektedir. Akdeniz iklimine sahip oluşu, kışın bile denize girme imkanı sağlarken, etrafını çepeçevre saran sık ve yüksek dağlar ile çam ormanları, dünyada ender görülen Günlük (Liquidamber Orientalis) ağaçları ve geniş yapraklı çınar ağaçları Marmaris'in yeşil dokusunu oluşturur (www.tanitma.gov.tr).

1.1. Marmaris'te Bulunan Konaklama Tesislerinin Sayısı ve Temel İstatistik Bilgileri

Muğla İlinin Marmaris İlçesi'nde faaliyette bulunan turizm işletmelerinden (konaklama işletmesi, tatil köyü, apart, pansiyon, özel tesis vb.) elde edilen verilere göre değerlendirilmiştir. Bu yüzden Marmaris'in turizm potansiyeli hakkında bilgi sahibi olunması gerekmektedir. İlçe'de toplam 496 adet konaklama işletmesi ve 24.365 oda sayısı ile faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin en önemli turizm çekim merkezlerinden birisi olan Marmaris İlçesi'ndeki turizm işletmelerinin sayısı ve kapasiteleri ile ilgili bilgiler tablo 1'de gösterilmiştir (Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Verileri,2015).

Tablo-1: Marmaris'te Turizm İşletme ve Belediye Belgeli Konaklama Tesisleri ve Yatak Sayıları

Turistik Belgeli		Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Turizm İşletme Belgeli	TATİL KÖYÜ	3	815	1.684
	5 YILDIZLI OTELLER	15	4.804	10.119
	4 YILDIZLI OTELLER	24	4.070	8.300
	3 YILDIZLI OTELLER	31	2.573	5.246
	2 YILDIZLI OTELLER	13	679	1.375
	1 YILDIZLI OTELLER	1	23	46
	PANSİYON	0	0	0
	APART	28	1.656	3.582
	BUTİK OTEL	2	50	100
	ÖZEL TESİS	3	0	0
TOPLAM		120	14.670	30.452
BELEDİYE BELGELİ		376	9.695	20.250
GENEL TOPLAM		496	24.365	50.704

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Verileri, 2016

Yukarıda yer alan tablo 1 deki bilgiler incelendiğinde, konaklama kapasiteleri açısından Marmaris İlçesi'nde 120 adet turizm işletme belgeli, 25 adet turizm yatırım belgeli ve 376 adet belediye belgeli olmak üzere toplam 14.670 tesisin faaliyet gösterdiği görülmektedir. Turizm işletme veya yatırım işletme belgeli olan tesisler Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olup, diğer konaklama tesisleri ise belediyeye bağlı olarak işlem görmektedir. Yatırım işletme belgeli tesisler henüz işletme faaliyete açılmamış olup inşaat aşaması devam etmektedir.

Tablo-2: Marmaris İlçesi'nde Bulunan "Yatırım İşletme Belgeli" Tesis Bilgileri

	Turistik Belgeli	Tesis Sayısı	Oda Sayısı	Yatak Sayısı
Turizm Yatırım Belgeli Tesisler	TATİL KÖYÜ	1	1.821	3.789
	5 YILDIZLI OTELLER	6	2.048	4.551
	4 YILDIZLI OTELLER	8	1.197	2.452
	3 YILDIZLI OTELLER	4	149	302
	2 YILDIZLI OTELLER	1	72	144
	1 YILDIZLI OTELLER	0	0	0
	PANSİYON	0	0	0
	APART	0	0	0
	BUTİK OTEL	4	125	250
	ÖZEL TESİS	1	0	0
	TOPLAM	25	5.412	11.488

Kaynak: Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Verileri, 2016

Tablo 2'de yer alan yatırım işletme belgeli tesislerin yatırım aşaması devam ettiği için söz konusu 25 tesis henüz işletme faaliyetine açılmamıştır. Bu nedenle bu tesisler oda ve yıldız sayısı bakımından yapılan hesaplamaların dışında tutulmuştur

1.2. Marmaris İlçesi Turizm İşletme Belgeli Tesislerde Konaklama ve Geceleme Sayıları

Marmaris ilçesine gelen yabancıların büyük bölümünü Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin vatandaşları oluşturmaktadır ve bu grupta ilk sıraları ise Almanya'dan ve Büyük Britanya'dan gelen turistler paylaşmaktadır. Yerli turistlerin de yabancı turistlerin de 2000 yılından bu yana ortalama kalış süreleri kısmi bir düşüş gösterse de (Tablo 3), genel olarak turistler Marmaris'te, ortalama 5,1 günlük bir tatil geçirmektedirler ki bu değer, 3 gün olan Türkiye ortalamasının oldukça üzerindedir

Tablo 3: Marmaris İlçesi Turizm İşletme Belgeli Tesislerde Konaklama ve Geceleme Sayısı, Ortalama Kalış Süresi ve Doluluk Oranları (2000 – 2014)

Yıllar	Konaklama Sayısı			Geceleme Sayısı			Kalış Süreleri	Oranı
	Yabancı	Yerli	Toplam	Yabancı	Yerli	Toplam		
2000	224.343	99.654	323.997	1.658.784	295.041	1.953.825	6	29.46
2002	505.755	107.922	613.677	2.752.167	344.190	3.096.357	5	53.23
2004	398.120	87.091	485.211	2.728.204	259.742	2.987.946	6.2	55.12
2006	320.656	135.337	455.993	2.177.983	395.783	2.573.766	5.6	47.91
2008	409.010	182.422	591.432	2.437.767	485.517	2.923.284	4.9	56.54
2010	547.797	209.296	756.331	3.187.378	535.150	3.722.528	4.9	53.41
2012	605.579	208.115	813.694	3.711.775	627.305	4.339.080	5.3	57.30
2013	589.208	257.606	846.814	3.770.754	752.063	4.522.817	5.3	54.52
2014	600.958	259.923	860.881	4.101.238	675.298	4.776.536	5.5	56.32

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı İstatistikleri, 2015.

Yukarıda yer alan tablo 3'de görüldüğü gibi, Marmaris ilçesinde yerli ve yabancı konaklayan ve geceleleyen turist sayısı düzensiz bir şekilde artmaktadır. 13 yıllık sürede yabancı konaklayan turistlerin artış oranı % 162 iken, yerli konaklayan turistlerin artış oranı %158'dir. Hem 2000 hem de 2014 yılında toplam konaklayan turist sayısı içerisinde, yabancı konaklayan turistlerin oranı % 70; yabancı geceleleyen turistlerin oranı %85 iken, yerli konaklayan turistlerin oranı % 30 ve yerli geceleleyenlerin oranı

ise %15 olarak gerçekleşmiştir. Buna göre, Marmaris'te konaklayan ve geceleleyenlerin büyük çoğunluğunu yabancılar oluşturmaktadır. Tablo 2'ye bakıldığında ise Marmaris'te konaklayan ve geceleleyen yabancı ve yerli turistlerin Muğla ili ve Türkiye içerisindeki oranları görülmektedir. 2000 yılında Marmaris'te yabancı konaklayanların oranı Muğla ili içerisinde % 34,8, Türkiye'de ise % 3,3 iken, yerli konaklayanların oranı Muğla ili içerisinde % 15 ve Türkiye'de ise % 1,1'dir. 2014 yılında ise, Marmaris'te yabancı konaklayanların oranı Muğla ili içerisinde % 31'e, Türkiye'de ise % 2,5'e düştüğü, yerli konaklayanların oranı ise Muğla ili içerisinde % 15'den % 24'e ve Türkiye'de ise % 1,1'den % 1,5'e yükseldiği görülmektedir.

1.3. 2023 Turizm Stratejik Planında Marmaris'in Yeri

Antalya, Muğla ve Aydın gibi kıyı kesimlerinde deniz, kum ve güneşten oluşan kitle turizmine yönelik tatil turizmi doygunluk noktasındadır. Bu nedenle bu alanlarda turistleri otelden çıkaracak, ikincil harcamaları artıracak, mevcut tesislerin 12 ay çalışmasını sağlayacak, turizm bölgesi açısından kıyı turizminin yanı sıra marka oluşumunu sağlayacak etkinlikler planlanacaktır (Kafalıyılmaz,2008).

Buna göre Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış bu plan dâhilinde bu yörelere ait;

2023 yılı hedefleri:

- 1- Mevcut işletmelerde thalasso terapi v.b. sağlık ve zindelik birimlerinin entegre edilmesini sağlamak.
- 2- Spor ve regreasyon alanları özellikle spor kulüpleri antrenman alanlarının planlanması,
- 3- Golf ortamları planlanarak yatırım ortamları planlanması,
- 4- Eğlence merkezleri ve temalı parklar oluşturmak,
- 5- Orman içi gezi ve dinlenme yerleri düzenlemek,
- 6- Fonksiyon ve mimari açıdan nitelikli alışveriş merkezlerinin yapılması,

- 7- Kıyı gerisinde kalan alanlarda nitelikli çevre düzenlemesi, sokak ışıklandırılması, bordür kaldırım vs yapılması,
- 8- Kıyı gerisinde kalan alanlarda hem spekülasyonu önlemek hem de bu alanları çeşitlendirerek turizm katkısı sağlamak için çiftlik turizmi, organik tarım, hobi bahçeleri, butik villa bahçelerinin yapılması,
- 9- Yerleşmeler içinde özgün el sanatları, alışveriş için mekânlar, pazaryeri düzenlemeleri turistleri eğlendirmek ve çevreyi tanıtmak için fayton, tren teleferik vb. çeşitli ulaşım düzenlemelerinin yapılması,
- 10- Turizm tesis ve şehir merkezi arasında ulaşımın niteliğinin artırılarak çeşitlendirilmesi için bisiklet yolları düzenlemesi yapılmasını sağlamak (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan bu eylem planı yukarıda belirtilen illerin sahil yerleşmeleri için olup, Marmaris'te bu plan içinde yer almaktadır. Uzun vadede turizme yenilik ve canlılık katacak olan bu eylem planında, turizm sezonu tüm yıla yayma hedeflenmektedir.

2. Marmaris İlçesi'nin Turizm Potansiyeline Yönelik "SWOT" (Üstünlük, Zayıflık, Fırsatlar, Tehditler) Durum Tespit Analizi

Marmaris İlçesi'nin sahip olduğu tüm turistik değerlerini turizm pazarına sunabilmesi ve bu pazardan hak ettiği payı alabilmesi için planlanabilecek stratejileri belirlemek amacıyla hazırlanan bu çalışma kapsamında gözlem, saha gezileri ve yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilmiş ve Marmarisin sahip olduğu kültür ve turizm potansiyeline yönelik SWOT analizi yapılmıştır. Stratejik planlama ve yönetimin en önemli konularından birisi olan SWOT analizi ile makro ya da mikro düzeyde bir kurumun veya bir organizasyonun ya da bir yörenin bir veya birkaç konuya yönelik iç kaynaklarına dair "Üstünlükleri" (Strengths) ve "Zayıflıkları" (Weaknesses) ile karşılaştığı veya karşılaşılabileceği, dış çevre kaynaklı "Fırsatları" (Opportunities) ve "Tehditleri" (Threats) incelenerek mevcut durum ve yapılması gerekenler konusunda bilgilendirme amaçlanmaktadır (Dinçer ve Dinçer, 2006: 178). Bu çalışma kapsamında yer alan SWOT durum tespit analiz çalışması; iki araştırmacı tarafından 20 Eylül - 20 Ekim

2016 tarihleri arasında Marmaris ilçesinde bulunan tüm destinasyon noktaları ve gezilip görülmesi gereken yerlere düzenlenen saha gezileri sırasında yüz yüze görüşmeler, görüşülen kişilerden alınan öneri ile fikir ve gözlemlerden elde edilen bilgilerden yararlanılarak yapılmıştır.

Araştırma, Marmaris İlçesi'nde kişisel yüz yüze olarak gerçekleştirilen görüşmeler, Marmaris bölgesindeki İlçe Kaymakamı, belediye başkanı, dört ve beş yıldızlı otellerin yöneticileri, Marmaris Turizm Tanıtma Derneği Başkanı, ayrıca Marmaris'te faaliyette bulunan tüm turizm işletmeleri yönetici ve işletme sahipleri (konaklama işletmeleri, yiyecek-içecek işletmeleri ve seyahat acenteleri), Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü çalışanları, Marmaris İlçe Turizm Danışma Bürosu Çalışanları, Marmaris yerel gazete temsilcileri, Muğla Turist Rehberleri Odası Başkanlığı, İlçe Jandarma Komutanlığı Sivil Memurlar, İlçedeki diğer devlet memurları, esnaflar, çiftçiler, diğer turizm firmaları, eğitimciler ve yerel halk ile yapılmıştır.

Bu çalışmanın temel amacı; bölgede süregelen turizm faaliyetlerinin stratejik önemine vurgu yapmak ve bu kapsamda turizmin şu anki durumundan daha ileriye taşınmasının ağırlanmasındaki eksikliklerin ve bölgenin potansiyellerinin ortaya çıkarılmasıdır. Marmaris bölgesinin turizmde güçlü ve zayıf olduğu yanlar ile fırsat ve tehditlerini saptayarak ilçede turizmin gelişmesine yönelik önerilerin geliştirilmesi ise bir diğer alt amaçtır. Turizm açısından yaptıkları faaliyetler ve ileri sürdükleri görüşlerin oldukça önemli olduğu kişilerin fikirlerinin derlenmesi ve ortak bir fikir birliğine ulaşılmalarının sağlanmasına pencere açması açısından bu çalışma önem arz etmektedir.

Marmaris turizmini SWOT analiziyle incelediğimiz bu araştırma sonucunda ortaya konan bulgular, Marmaris Bölgesinin Güçlü Yanları, Marmaris Bölgesinin Zayıf Yanları, Marmaris Bölgesinin Fırsatları ve Marmaris Bölgesinin Tehditleri olmak üzere dört bölümden oluşturulmuştur (Bozkurt ve Altundaş,2013).

2.1. Marmaris İlçesi'nin Turizm Potansiyeli Açısından Üstün Yönleri (Strenghts)

- Güçlü tarihi ve kültürel mirası
- İlçede turizm lisesi ve üniversitenin varlığı

- Bünyesinde pek çok Milli Parkı ve çekim merkezlerini barındıran Doğal kaynaklar
- Müşteri ihtiyaç-talep isteklerinin değişmesi
- Coğrafi konumu
- Ulaşım olanakları
- Deniz-kum-güneş turizminin olması
- Yıllardır bilinirliği ve marka değerinin olması
- Sahillerin mavi bayraklı olması
- Halkın misafirperver olması
- Bölgede sanayi olmaması
- Akdeniz'de hüküm süren sıcak ve rutubetli iklime karşın; küresel ısınma ile birlikte değeri daha da artan yaşanabilir Ege İklimi,
- Anadolu'nun en zengin tarihi miraslara yakın olması, (Bergama, Symirna, Efes, Prien –Milet – Didim, Afrodiasias, Pamuk-kale – Hierapolis, Sardes, Sebaste, Akmonia, Kaunos ve Euro-mos gibi Antik Kentler..)

2.2. Marmaris İlçesi'nin Turizm Potansiyeli Açısından Zayıf Yönleri (Weaknesses)

- Kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği eksikliği
- Master planın olmaması
- Sivil toplum kuruluşlarının etkin olmaması
- Konaklama tesislerinin sayı ve hizmet çeşitliliğinin yetersizliği
- Merkezi yönetimden (geçmişten bugüne kadar) yeterli destek alınamaması,
- Kalifiye elamanın olmaması
- Üst yapı (otel, seyahat acentası ve rekreasyon alanlarının) yeterli olmaması
- Sezonun kısa olması
- Devlet yardım, teşvik ve desteklerinin yetersizliği
- Festivaller ve şenliklerin yeterince turizmeentegre edilememesi

-
- Turizm alanlarında ziyaretçileri bilgilendirmenin sınırlı olması
  - Turizm alanında bir fizibilite çalışmasının olmaması
  - Tanıtım ve imaj eksikliği
  - Müşteri ihtiyaç-taleplerinin değişmesi
  - Turistlik yerlerdeki temizlik ve hijyenin yetersiz olması
  - İyi korunamamış ve bozulmaya yüz tutmuş çevre, Balık Çiftliklerinin Çevreye verdiği zararlar, son yıllarda yaşanan orman yangınları ile tahrip olan doğa (Marmaris Kaymakamlığı, 2016).
  - Turist sağlığı ve güvenliğindeki yetersizlikler,
  - Bölgede uluslararası ve ulusal markaların özellikle de otel zincirlerinin yatırımlarının yetersiz olması,
  - 90'lı yılların başlarında özellikle İngiliz tur operatörlerinin teşvikleri ile narenciye bahçelerinin içerisinde adeta mantar gibi bir anda sayıları çoğalmış, günümüzde ise çağdaş standartların gerisinde kalmış, yeterince talep görmeyen, çoğu aile işletmesi konumunda olan ve atıl duruma düşmüş, düşük kapasiteli tesislerin rehabilite edilerek tekrar turizme kazandırılmamış olması,
  - Keyfi ve standarttan uzak Her şey Dâhil pansiyon tipi uygulamaları,
  - Düzensiz ve denetimsiz yönde gelişen ticari faaliyetlerin bölge turizminde ve ürün kalitesinde yol açtığı yozlaşma, "No Hassle" kuralı halen tam olarak işlerlik kazanamamıştır.
  - Mevsimsellik ve kapasite kullanım oranlarının düşüklüğü,

2.3. Marmaris İlçesi'nin Turizm Potansiyeli Açısından Fırsatları (Opportunities)

- İlçenin zengin tarihinin arkeolojik araştırmaların gerçekleştirilmesi açısından uygun olması.
- Göç alması ve çok kültürlü yapıda olması
- Zengin bitki örtüsüne, orman ürünlerine ve doğal güzelliklere sahip olunması
- Alternatif turizm olanakları

- İlçenin; havaalanı, sahil şeridi vb. gibi yerlere ulaşım mesafesi olarak yakın olması
- Halkın ekonomik seviyesi
- Bölgede devam eden projeler
- Küresel ısınma ve iklim değişikliği
- İlçede turizm lisesi ve üniversitenin varlığı
- Müşterinin ihtiyaç-talep değişimi
- Bölgenin devam eden çekiciliği

2.4. Marmaris İlçesi'nin Turizm Potansiyeli Açısından Tehditleri (Threats)

- Turizm konusunda gerekli bilgi ve turizm algısının yeterince gelişmemiş olması
- Kentin turistik imajının zayıflığı
- Göç alması ve çok kültürlü yapıda olması
- Sektördeki yöneticilerin ve kişilerin vizyon eksikliği
- Turizm sektörü ve diğer sektörler arasındaki çatışmalar
- Türk ekonomisinin kırılğan yapısından henüz kurtulamamış olması,
- Gelişen ulaşım olanaklarına ve son dönemde düşen petrol fiyatlarına rağmen ulaşım ve genel seyahat maliyetlerinde yaşanan artış,

Sonuç

Marmaris ilçesi Türkiye'nin en önemli turizm çekim merkezlerinden birisidir. Uygun iklim özellikleri, çekici plajları ve nitelikli turizm tesisleri ile Marmaris, hem yerli hem de yabancı turistler tarafından ziyaret edilmektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verilerine bakıldığında, ilçe özellikle yabancı turistler tarafından daha fazla tercih edilmektedir. Ancak son yıllarda özellikle belediye belgeli tesislerde konaklayan yabancı turist sayısında önemli bir azalışın olduğu dikkat çekmektedir. İşletme belgeli tesislerde ise her yıl artış görülmekle birlikte bu artış beklenenin altında gerçekleşmiştir. Dolayısı ile Türkiye'nin en gözde turizm destinasyonlarından birisi olan Marmaris'te gerek belediye belgeli tesislerde

konaklayan yabancı turist sayısının azalması gerekse işletme belgeli tesislerde konaklayan yabancı turist sayısının istenen seviyede olmamasının sebeplerinin araştırılması ve bu konuda gerekli önlemlerin alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir (Çuhadar ve Kervankıran,2015).

Bu çalışmada, Marmaris İlçesi'nde sürdürülebilir turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik yapılan SWOT analizi ile elde edilecek teorik saha araştırma sonuçlarının ışığında Marmaris turizminin daha iyi gelişmesine katkı sağlamak amacı ile Marmaris'te turizmin sürdürülebilirliğine yönelik teorik bir saha araştırması yapılmıştır. Yapılan teorik saha araştırmaları sonucunda bölgede faaliyet gösteren birçok otel yöneticisi, turizm çalışanı, kurumsal yetkililer ile sivil yöneticilerle yapılan analizler neticesinde, Marmaris'i ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin, Marmaris'te turizmin sürdürülebilirliğine ilişkin olumsuz düşünce ve fikirlere yüksek katılım gösterdikleri, olumlu düşünce ve fikirlere ise düşük katılım gösterdikleri görülmüştür. Bu sonuçlar, Marmaris'i ziyaret eden yerli ve yabancı turistlerin, Marmaris'te turizmin sürdürülebilirliğine ilişkin kaygılarını ortaya koymasından önemlidir. Araştırmada elde edilen bulgu ve hipotezlere dayanarak, Marmaris'te sürdürülebilir turizm potansiyelinin genel olarak olumsuz yönde ilerleme gösterdiği söylenebilir.

Turizm, tek başına konaklama veya sadece seyahat değildir. Turistlerin yararlanacağı donanımın oluşturulması alt ve üst yapıya ait yatırımları gerektirir. Bu bağlamda ilçede faaliyet gösteren tüm turizm işletmeleri, kentin üst düzey yöneticileri, sivil toplum örgütleri ve bireyler, çevreye daha duyarlı bir işletmecilik anlayışı içinde ihtiyaçlarını karşılarken ilde var olan kültürel, doğal, tarihi ve turistik kaynakları koruyarak gelecek nesillere bırakmak için yediden yetmiş herkesin daha duyarlı olması gerekmektedir.

Günümüzde dünyadaki çoğu örneklerde görüldüğü üzere turizm endüstrisi, doğal, kültürel ve tarihi değerleri geri dönülmez biçimde kullanmakta ve tahrip etmektedir. Bilhassa doğal kaynakların önemli bir kısmı ekolojik olarak aşırı kullanıma karşı duyarlıdır. Dolayısı ile çalışma sonuçlarında ortaya çıkan, yerli ve yabancı turistlerin Marmaris ilçesi

sürdürülebilir turizmüne ilişkin kaygıları, bölge ve şehir planlamacılarının, yerel yönetimlerin ileriye yönelik planlama ve yürütme faaliyetlerine ışık tutacak nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Yapılan çalışma, belli bir katılımcı grubu ele alarak teorik saha araştırmaları aracılığıyla gerçekleştirildiğinden herhangi bir genelleme içermemektedir. Daha geniş bir katılımcı grubuna benzer uygulamanın yapılması ile çalışmanın daha da genellenebilir sonuçlara ulaşacağı düşünülmektedir. İleriki araştırmaların farklı sektörlerde ve çok daha fazla sayıda katılımcıyla gerçekleştirilmesi tavsiye edilebilir. Yine sürdürülebilir turizm potansiyelinin belirlenmesini etkileyen faktörler arasındaki ilişkide psiko sosyal çalışma koşullarının aracı değişken olarak araştırılması konuyu daha iyi irdelememizi sağlayabilecektir.

Kaynakça

- Bozkurt,Ö., ve Altundaş, Y., (2013), Bölgelerin turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot Analizi: Akçakoca Örneği, 14. Ulusal Turizm Kongresi, 05-08 Aralık, s.s.1301-1313,Kayser
- Çuhadar, M., Kervankıran, İ. (2015), SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, “Turizmin Sürdürülebilirliğine Yönelik Yabancı Turistlerin Algı ve Tutumları: Marmaris Örneği” Aralık 2015, Sayı: 36, ss. 139-166.
- Çuhadar, M., Kervankıran, İ. (2015), SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, “Turizmin Sürdürülebilirliğine Yönelik Yabancı Turistlerin Algı ve Tutumları: Marmaris Örneği” Aralık 2015, Sayı: 36, ss. 145.
- Diñer İ., ve Diñer, F., (2006), Kütahya İlinin Ekonomik Gelişmesi, Kütahya İlinin Gelişmesinde Turizm Sektörünün Yeri ve Önemi, İktisadi Araştırmalar Vakfı, s.178.
- Kafalıyılmaz, F., (2008), Gelişimini Tamamlamış Kıyı Turizmüne Marmaris (Muğla) Örneği
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2015), Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü,İstatistik Verileri, Ankara.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007), Tanıtma Genel Müdürlüğü, Tanıtıcı Yayınlar, Ankara.
- Muğla Valiliği (2016), Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Verileri, Muğla
- Muğla Valiliği (2015), Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, İstatistik Brifing Verileri, Muğla
- Marmaris İlçe Kaymakamlığı (2016), Turizm Danışma Bürosu Verileri

---

Özbey,T. (2007), Küreselleşme Sürecinde Sürdürülebilir Turizm Kalkınması, <http://www.econturk.org/Turkiyeekonomisi/kuresellesme.doc>, (E.T: 22 Mart 2016).

TUİK Verileri, (2014), Marmaris İlçesi Nüfus Verileri İstatistik Bilgileri, Ankara
<http://www.tanitma.gov.tr/TR,22730/marmaris.html> (E. T : 20.10.2016)

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Kara, E. (2016). Sürdürülebilir Turizm Potansiyelinin Belirlenmesinde Swot Analizi Uygulaması: Marmaris Örneği, *OPUS – Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11) s.583-598.